
III. SPRAWOZDANIA I INFORMACJE

XVI UMAU World Congress on agrarian law in conjunction with the V International Congress of Amazon Law of the Brazilian Academy of Agrarian Legal Sciences (ABLJA), Belém do Pará, Brazil, 10–13 September 2024

W dniach 10–13 września 2024 r. odbył się XVI światowy kongres prawa rolnego w Brazylii w miejscowości Belém do Pará połączony z V Międzynarodowym Kongresem Prawa Amazońskiego i zorganizowany przez Akademię Brazylijską Literatury Prawa Agrarnego (ABLJA). Koordynatorem kongresu był prof. Gursen De Miranda¹, a temat przewodni brzmiał: „Ponad 100 lat prawa rolnego – uroczyste upamiętnienie i refleksja nad jego rozwojem”. Poprzedni kongres odbył się w Poznaniu w 2018 r. i był miło wspominany przez uczestników.

Tematyka kongresu dotyczyła problemów klimatycznych i zobowiązań wynikających z Paryskiego Porozumienia Klimatycznego. Została ona ujęta w następujących blokach:

– wyzwania współczesnego prawa rolnego, w tym zmiany klimatyczne (z uwzględnieniem COP30, która odbyła się równolegle w Belém), katastrofy środowiskowe, wojny, wzrost cen, niedobory surowców, nierównowagi w łańcuchu dostaw i podziale dochodów, starzenie się rolników i ograniczony dostęp młodych do ziemi, marnotrawstwo produkcji i nadmierne wymagania środowiskowe, dostęp do technologii oraz negocjacje rolnicze na poziomie międzynarodowym;

¹ Prezes Brazylijskiej Akademii Literatury Prawniczej Rolniczej (ABLJA), członek Światowej Unii Prawa Rolnego (UMAU) oraz Rady Administracyjnej Instytutu Studiów Strategicznych Amazonii (IE2A).

– produkcja żywności w specyficznych regionach – aktualność prawa rolnego oraz znaczenie Amazonii i jej ludów, w tym zagadnienia rolnictwa i regulacji w takich regionach, jak Amazonia, Afryka, Ameryka Środkowa, Karaiby, region Andyjski; różnice strukturalne i polityczne oraz narzędzia prawne do ich rozwiązania; rozważania nad znaczeniem Amazonii w kontekście COP3;

– tematy otwarte, wykraczające poza wymienione wyżej.

W kongresie wzięło udział kilkaset osób z różnych ośrodków naukowych. Prelegenci pochodzili z różnych krajów, w tym z Brazylii, Argentyny, Włoch, Hiszpanii, Francji, Polski, Portugalii, Mozambiku, Urugwaju, Hondurasu i Boliwii. Polską naukę prawa rolnego reprezentowało osiem osób, których referaty znalazły się w różnych blokach tematycznych. Wystąpili dr Paweł Gała (UŚ), prof. Paweł A. Blajer (UJ), prof. Monika A. Król (UŁ), prof. Katarzyna Leśkiewicz (UAM), prof. Izabela Lipińska (UPP), prof. Dorota Łobos-Kotowska (UŚ), prof. Jerzy Bieluk (UwB), prof. Konrad Marciniuk. Głównym językiem kongresowym był portugalski, ale referaty prezentowano również w językach hiszpańskim, włoskim i angielskim.

Na wstępie zostały wygłoszone dwa referaty: Leonarda Pastorino (Wyzwanie rozszerzenia zakresu prawa rolnego w obecnym kontekście, bez utraty z oczu jego systematyki) oraz Alessandry Di Lauro (Innowacje na rynku rolno-spożywczym pomiędzy „symbolicznymi przełomami” a „normami technicznymi”). Poruszona w tych wystąpieniach problematyka od razu pokazała rozległość przedmiotu prawa rolnego i potrzebę badań. Znalazła ona wyraz w bardzo licznych referatach wygłoszonych przez uczestników kongresu.

Natomiast poza wspomnianymi blokami tematycznymi zostały zaprezentowane dwa referaty: Xaviera Antonia Lucasa (Historia prawa do użytkowania ziemi w Mozambiku) oraz Pabla Valeriana Barroso (Analiza usług sprawiedliwości rolno-środowiskowej w Boliwii: wyzwania i perspektywy dla ochrony środowiska i pokojowego rozwiązywania konfliktów rolno-środowiskowych). Poruszały one zagadnienia o znaczeniu lokalnym, choć nawiązywały także do ogólnej problematyki prawa rolnego.

Referaty polskich prelegentów w zestawieniu z referatami zagranicznymi potwierdziły skupienie badaczy prawa rolnego na aktualnych problemach związanych z wpływem zmian klimatu na produkcję rolną i przyrodę, na ograniczoności zasobów ziemi, potrzebie przeciwdziałania wylesianiu, a także oddziaływaniu nowych technologii i innowacji na rolnictwo niemal we wszystkich krajach reprezentowanych na kongresie. Zaangażowanie

w przeciwdziałanie zmianom klimatycznym jest ciągle niewystarczające, by powstrzymać negatywne skutki tych procesów, zwłaszcza w rolnictwie.

Trzeciego dnia kongresu, 12 września 2024 r., odbyło się walne zgromadzenie członków Światowej Unii Prawników Agrarystów (UMAU). Zgromadzenie otworzył przewodniczący UMAU, prof. Leonardo Fabio Pastorino, który podziękował organizatorom poprzedniego XV Światowego Kongresu Prawa Rolnego, który w 2018 r. odbył się w Poznaniu, za trud włożony w organizację tego wydarzenia oraz odczytał list gratulacyjny przesłany przez prof. Romana Budzinowskiego, przewodniczącego Polskiego Stowarzyszenia Prawników Agrarystów.

Następnie uczestnicy zgromadzenia dokonali wyboru nowych władz UMAU, które zakończyły się znaczącym sukcesem polskich członków tej organizacji. W skład Rady Naukowej UMAU została bowiem powołana prof. UAM dr hab. Katarzyna Leśkiewicz, a w skład Zarządu UMAU – prof. UJ dr hab. Paweł Blajer.

W dalszej kolejności została podjęta uchwała o organizacji kolejnego, XVII Światowego Kongresu Prawa Rolnego, który w 2026 r. odbędzie się w Belluno we Włoszech. W czasie dyskusji przed zakończeniem zgromadzenia członkowie UMAU mieli okazję podzielić się uwagami co do przyszłości nauki prawa rolnego na świecie oraz planami i zamierzeniami związanymi z dalszym funkcjonowaniem tej organizacji.

Zwieńczeniem kongresu jest publikacja przygotowana pod redakcją Gursena De Miranda i Themis Eloany, pt. *Direito Agrário. Compreensão Jurídica à COP 30 Publicação Oficial da Academia Brasileira de Letras Jurídicas Agrárias, Belém do Pará, 2024* (ss. 848).

XVI Światowy Kongres Prawa Rolnego w Brazylii stanowił kolejną okazję do wymiany poglądów oraz integracji środowiska prawników agrarystów – członków UMAU rozproszonych na całym świecie.

KATARZYNA LEŚKIEWICZ

e-mail: katarzyna.leskiewicz@amu.edu.pl

ORCID: 0000-0001-5261-2752

PAWEŁ A. BLAJER

e-mail: pawel.blajer@uj.edu.pl

ORCID: 0000-0001-5535-5173